

VAN DEN BIESEN KLOOSTRA ADVOCATEN

Aan de Staatssecretaris van VWS
Martin van Rijn
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag

Herengracht 168
1016 BP Amsterdam
The Netherlands

T +31 (0)20 737 18 69

F +31 (0)20 524 82 46

info@vdbkadvocaten.eu

www.vdbkadvocaten.eu

ook per e-mail: staatssecretaris@minvws.nl

Amsterdam, 20 oktober 2017

Inzake : Stichting Rookpreventie Jeugd – advies inzake NEN
Dossiernummer : D20170029

betreft: sjoemelsigaret en artikel 5.3. FCTC

Geachte heer van Rijn,

Als raadsman van de Stichting Rookpreventie Jeugd vraag ik graag uw aandacht voor het navolgende.

In de eerste plaats kan ik u melden dat cliënte het bericht van vanmorgen dat u de sjoemelsigaret gaat aanpakken en uw brief van vandaag aan de verantwoordelijke Eurocommissaris zeer verwelkomt.

Zoals u weet heeft cliënte zich nader verdiept in deze problematiek en daarbij ook in de vraag op welke wijze de sigaret wordt bemonsterd en geanalyseerd teneinde de omvang van de aanwezigheid van schadelijke stoffen te kunnen vaststellen. Zij heeft daarbij haar aandacht gericht op de vraag welke wettelijke regelingen hier van toepassing zijn.

Eerst nog even de tekst van artikel 5.3.:

“Bij de vaststelling en uitvoering van hun volksgezondheidsbeleid met betrekking tot tabaksontmoediging, nemen Partijen, in overeenstemming met het nationaal recht, maatregelen om dit beleid te beschermen tegen commerciële en andere gevestigde belangen van de tabaksindustrie.”

Omdat het hier gaat om uitvoeringsregelgeving die beoogt de volksgezondheid te beschermen (even daargelaten de vraag of het met die regelgeving beoogde

beschermingsniveau toereikend is) zou men verwachten dat het reguleren van het gehele proces van bemonstering en analyse volledig in onafhankelijke handen zou zijn. Dit blijkt echter niet het geval. Ook hier is het de tabaksindustrie die aan de knoppen draait. Hoewel het proces van bemonstering en analyse een puur-technische aangelegenheid lijkt te zijn, blijkt juist in het sjoemelsigaret-geval dat bij het toepassen van bepaalde soorten techniek keuzes gemaakt kunnen worden die regelrecht gevolgen hebben voor de integriteit van de uitkomsten en dus ook voor de gezondheid van de consument.

In het onderdeel "Producteisen" van de Tabaks- en rookwarenregeling bevat artikel 2 de voor dit onderwerp meest relevante wettelijke regelingen. Daarbij valt op dat bij wijze van spreken elk onderdeel van de bemonstering en analyse dient te voldoen aan specifiek in de wet voorgeschreven NEN-normering. Op het eerste gezicht misschien niet verwonderlijk, maar dit wordt anders als de NEN - betrokkenheid mede aan de hand van artikel 5.3. van het FCTC verdrag wordt bekeken.

De NEN-normering waarover het hier gaat is één-op-één gekoppeld aan de internationale ISO standaard. Nederland speelt bij de totstandkoming van die ISO normering een belangrijke rol en doet dat via de NEN Normcommissie Tabak en tabaksproducten. Deze Commissie telt 10 leden: naast een onafhankelijke voorzitter en een door de NEN geleverde secretaris, een vertegenwoordiger van het RIVM en ook van de NVWA en vervolgens nog zes vertegenwoordigers van de tabaksindustrie (zie <https://www.nen.nl/Home-EN/Tabak-en-tabaksproducten.ht>). NEN ondersteunt de normcommissie op de aspecten "Invloed", "Draagvlak", "Netwerk" en "Kenni"; aspecten die overigens alle kenmerkend zijn voor lobbywerkzaamheden.

Het blijkt dus dat de tabaksindustrie via de NEN Normcommissie Tabak en tabaksproducten een overwegende rol speelt bij het tot stand brengen van NEN-normen en via deze commissie eveneens invloed heeft bij het tot stand komen van internationale ISO - normen.

Gelet op uw besluit de sjoemelsigaret aan te pakken is dit in onze visie ook hét moment om de bemoeienis van de tabaksindustrie bij de totstandkoming van deze NEN-ISO normering en daarmee bij de totstandkoming van de ter zake relevante wettelijke regelingen te (doen) beëindigen. Immers, nu een deel van de NEN-ISO normen integraal zijn weg vindt naar Nederlandse wetgeving, het gaat om de categorie zogenaamde "dringend verwezen normen", moet ook de vraag worden beantwoord op welke wijze hier aan artikel 5.3 FCTC de hand gehouden kan worden. In elk geval dient het bestaan van deze verdragsrechtelijke norm aan de NEN (Stichting Nederlands Normalisatie-Instituut) te worden duidelijk gemaakt. Dit zou ertoe moeten leiden dat in het vervolg vertegenwoordigers van de tabaksindustrie geen lid meer kunnen zijn van de Normcommissie tabak en tabaksproducten, althans zeker niet betrokken kunnen zijn bij

VAN DEN BIESEN KLOOSTRA ADVOCATEN

het tot stand brengen van normen die tot de categorie “dringend verwezen normen” zullen gaan behoren.

Uit de statuten van de NEN blijkt dat de Minister van Economische Zaken goedkeuring moet geven aan die statuten en aan wijzigingen daarvan. Wellicht betekent dit dat hier een rol voor deze bewindspersoon ligt. Daarnaast zou het hoe dan ook nuttig zijn als u op de kortst mogelijke termijn zowel de Minister van Economische Zaken als het bestuur van de Stichting Nederlands Normalisatie Instituut op deze kwestie wijst, en wel op vergelijkbare wijze als waarop u bij brief van 27 juni 2017 de provincie Groningen wees op het Protocol omgang tabaksindustrie (<http://www.tabaknee.nl/images/stories/docs/20170627.pdf>). Daarbij is ook relevant dat de NEN-statuten bepalen dat tot de middelen van de stichting behoort “[...] het in opdracht van en in overleg met de overheid uitvoeren van relevante verdragen en andere internationale verplichtingen waaraan de Nederlandse overheid zich heeft verbonden’. Het behoeft geen betoog dat artikel 5.3 FCTC in dit verband zeker binnen de categorie “relevante verdragen” valt.

Verder zou cliënte het op prijs stellen indien u, in vervolg op uw aan hem gerichte brief van vanmorgen, Eurocommissaris Andriukaitis nog zou attenderen op de in het voorgaande beschreven relevantie van artikel 5.3 FCTC voor de sjoemel-problematiek.

Ik dank u zeer voor de aandacht die u aan deze brief geeft en stel het op prijs spoedig van u te vernemen.

Hoogachtend,

A.H.J. van den Biesen